അധ്യാത്മരാമായണം ഉത്തരകാണ്ഡം
സർഗം 1

ശ്രീമഹാദേവ ഉവാച .
ജയതി രഘുവംശതിലകഃ കൗസല്യാഹൃദയനന്ദനോ രാമഃ .
ദശവദനനിധനകാരീ ദാശരഥിഃ പുണ്ഡരീകാക്ഷഃ .. 1..

പാർവത്യുവാച .
അഥ രാമഃ കിമകരോത്കൗസല്യാനന്ദവർധനഃ .
ഹത്വാ മൃധേ രാവണാദീൻ രാക്ഷസാൻ ഭീമവിക്രമഃ .. 2..

അഭിഷിക്തസ്ത്വയോധ്യായാം സീതയാ സഹ രാഘവഃ .
മായാമാനുഷതാം പ്രാപ്യ കതി വർഷാണി ഭൂതലേ .. 3..

സ്ഥിതവാൻ ലീലയാ ദേവഃ പരമാത്മാ സനാതനഃ .
അത്യജന്മാനുഷം ലോകം കഥമന്തേ രഘൂദ്വഹഃ .. 4..

ഏതദാഖ്യാഹി ഭഗവൻ ശ്രദ്ധത്യാ മമ പ്രഭോ .
കഥാപീയുഷമാസ്വാദ്യ തൃഷ്ണാ മേ଼ഽതീവ വർധതേ .
രാമചന്ദ്രസ്യ ഭഗവൻ ബ്രൂഹി വിസ്ത-രശഃ കഥാം .. 5..

ശ്രീമഹാദേവ ഉവാച .
രാക്ഷസാനാം വധം കൃത്വാ രാജ്യേ രാമ ഉപസ്ഥിതേ .
ആയയുർമുനയഃ സർവേ ശ്രീരാമമഭിവന്ദിതും .. 6..

വിശ്വാമിത്രോഽസിതഃ കണ്വോ ദുർവാസാ ഭൃഗുരംഗിരാഃ .
കശ്യപോ വാമദേവോഽത്രിസ്തഥാ സപ്തർഷയോഽമലാഃ .. 7..

അഗസ്ത്യഃ സഹ ശിഷ്യൈശ്ച മുനിഭിഃ സഹിതോഽഭ്യഗാത് .
ദ്വാരമാസാദ്യ രാമസ്യ ദ്വാരപാലമഥാബ്രവീത് .. 8..

ബ്രൂഹി രാമായ മുനയഃ സമാഗത്യ ബഹിഃസ്ഥിതാഃ .
അഗസ്ത്യപ്രമുഖാഃ സർവേ ആശീർഭിരഭിനന്ദിതും .. 9..

പ്രതീഹാരസ്തതോ രാമമഗസ്ത്യവചനാദ് ദ്രുതം .
നമസ്കൃത്യാബ്രവീദ്വാക്യം വിനയാവനതഃ പ്രഭും .. 10..

കൃതാഞ്ജലിരുവാചേദമഗസ്ത്യോ മുനിഭിഃ സഹ .
ദേവ ത്വദ്ദർശനാർഥായ പ്രാപ്തോ ബഹിരുപസ്ഥിതഃ .. 11..

തമുവാച ദ്വാരപാലം പ്രവേശയ യഥാസുഖം .
പൂജിതാ വിവിശുർവേശ്മ നാനാരത്നവിഭൂഷിതം .. 12..

ദൃഷ്ട്വാ രാമോ മുനീൻ ശീഘ്രം പ്രത്യുത്ഥായ കൃതാഞ്ജലിഃ .
പാദ്യാർഘ്യാദിഭിരാപൂജ്യ ഗാം നിവേദ്യ യഥാവിധി .. 13..

നത്വാ തേഭ്യോ ദദൗ ദിവ്യാന്യാസനാനി യഥാർഹതഃ .
ഉപവിഷ്ടാ പ്രഹൃഷ്ടാശ്ച മുനയോ രാമപൂജിതാഃ .. 14..

സമ്പൃഷ്ടകുശലാഃ സർവേ രാമം കുശലമബ്രുവൻ .
കുശലം തേ മഹാബാഹോ സർവത്ര രഘുനന്ദന .. 15..

ദിഷ്ട്യേദാനീം പ്രപശ്യാമോ ഹതശത്രുമരിന്ദമ .
ന ഹി ഭാരഃ സ തേ രാമ രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ .. 16..

സധനുസ്ത്വം ഹി ലോകാംസ്ത്രീൻ വിജേതും ശക്ത ഏവ ഹി .
ദിഷ്ട്യാ ത്വയാ ഹതാഃ സർവേ രാക്ഷസാ രാവണാദയഃ .. 17..

സഹ്യമേതന്മഹാബാഹോ രാവണസ്യ നിബർഹണം .
അസഹ്യമേതത്സമ്പ്രാപ്തം രാവണേര്യന്നിഷൂദനം .. 18..

അന്തകപ്രതിമാഃ സർവേ കുംഭകർണാദയോ മൃധേ .
അന്തകപ്രതിമൈർബാണൈർഹതാസ്തേ രഘുസത്തമ .. 19..

ദത്താ ചേയം ത്വയാസ്മാകം പുരാ ഹ്യഭയദക്ഷിണാ .
ഹത്വാ രക്ഷോഗണാൻ സംഖ്യേ കൃതകൃത്യോഽദ്യ ജീവസി .. 20..

ശ്രുത്വാ തു ഭാഷിതം തേഷാം മുനീനാം ഭാവിതാത്മനാം .
വിസ്മയം പരമം ഗത്വാ രാമഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് .. 21..

രാവണാദീനതിക്രമ്യ കുംഭകർണാദിരാക്ഷസാൻ .
ത്രിലോകജയിനോ ഹിത്വാ കിം പ്രശംസഥ രാവണിം .. 22..

തതസ്തദ്വചനം ശ്രുത്വാ രാഘവസ്യ മഹാത്മനഃ .
കുംഭയോനിർമഹാതേജാ രാമം പ്രീത്യാ വചോഽബ്രവീത് .. 23..

ശൃണു രാമ യഥാ വൃത്തം രാവണേ രാവണസ്യ ച .
ജന്മ കർമ വരാദാനം സങ്ക്ഷേപാ+ദ്വദതോ മമ .. 24..

പുരാ കൃതയുഗേ രാമ പുലസ്ത്യോ ബ്രഹ്മണഃ സുതഃ .
തപസ്തപ്തും ഗതോ വിദ്വാൻ മേരോഃ പാർശ്വം മഹാമതിഃ .. 25..

തൃണബിന്ദോരാശ്രമേഽസൗ ന്യവസന്മുനിപുംഗവഃ .
തപസ്തേപേ മഹാതേജാഃ സ്വാധ്യായനിരതഃ സദാ .. 26..

തത്രാശ്രമേ മഹാരമ്യേ ദേവഗന്ധർവകന്യകാഃ .
ഗായന്ത്യോ നനൃതുസ്തത്ര ഹസന്ത്യോ വാദയന്തി ച .. 27..

പുലസ്ത്യസ്യ തപോവിഘ്നം ചക്രുഃ സർവാ അനിന്ദിതാഃ .
തതഃ ക്രുദ്ധോ മഹാതേജാ വ്യാജഹാര വചോ മഹത് .. 28..

യാ മേ ദൃഷ്ടിപഥം ഗച്ഛേത്സാ ഗർഭം ധാരയിഷ്യതി .
താഃ സർവാഃ ശാപസംവിഗ്നാ ന തം ദേശം പ്രചക്രമുഃ .. 29..

തൃണബിന്ദോസ്തു രാജർഷേഃ കന്യാ തന്നാശൃണോദ്വചഃ .
വിചചാര മുനേരഗ്രേ നിർഭയാ തം പ്രപശ്യതീ .. 30..

ബഭൂവ പാണ്ഡുരതനുർവ്യഞ്ജിതാന്തഃശരീരജാ .
ദൃഷ്ട്വാ സാ ദേഹവൈവർണ്യം ഭീതാ പിതരമന്വഗാത് .. 31..

തൃണബിന്ദുശ്ച താം ദൃഷ്ട്വാ രാജർഷിരമിതദ്യുതിഃ .
ധ്യാത്വാ മുനികൃതം സർവമവൈദ്വിജ്ഞാനചക്ഷുഷാ .. 32..

താം കന്യാം മുനിവര്യായ പുലസ്ത്യായ ദദൗ പിതാ .
താം പ്രഗൃഹ്യാബ്രവീത്കന്യാം ബാഢമിത്യേവ സ ദ്വിജഃ .. 33..

ശുശ്രൂഷണപരാം ദൃഷ്ട്വാ മുനിഃ പ്രീതോഽബ്രവീദ്വചഃ .
ദാസ്യാമി പുത്രമേകം തേ ഉഭയോർവംശവർധനം .. 34..

തതഃ പ്രാസൂത സാ പുത്രം പുലസ്ത്യാല്ലോകവിശ്രുതം .
വിശ്രവാ ഇതി വിഖ്യാതഃ പൗലസ്ത്യോ ബ്രഹ്മവിന്മുനിഃ .. 35..

തസ്യ ശീലാദികം ദൃഷ്ട്വാ ഭരദ്വാജോ മഹാമുനിഃ .
ഭാര്യാർഥം സ്വാം ദുഹിതരം ദദൗ വിശ്രവസേ മുദാ .. 36..

തസ്യാം തു പുത്രഃ സഞ്ജജ്ഞേ പൗലസ്ത്യാല്ലോകസമ്മതഃ .
പിതൃതുല്യോ വൈശ്രവണോ ബ്രഹ്മണാ ചാനുമോദിതഃ .. 37..

ദദൗ തത്തപസാ തുഷ്ടോ ബ്രഹ്മാ തസ്മൈ വരം ശുഭം .
മനോഽഭിലഷിതം തസ്യ ധനേശത്വമഖണ്ഡിതം .. 38..

തതോ ലബ്ധവരഃ സോഽപി പിതരം ദ്രഷ്ടുമാഗതഃ .
പുഷ്പകേണ ധനാധ്യക്ഷോ ബ്രഹ്മദത്തേന ഭാസ്വതാ .. 39..

നമസ്കൃത്യാഥ പിതരം നിവേദ്യ തപസഃ ഫലം .
പ്രാഹ മേ ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ ദത്ത്വാ വരമനിന്ദിതം .. 40..

നിവാസായ ന മേ സ്ഥാനം ദത്തവാൻ പരമേശ്വരഃ .
ബ്രൂഹി മേ നിയതം സ്ഥാനം ഹിംസാ യത്ര ന കസ്യചിത് .. 41..

വിശ്രവാ അപി തം പ്രാഹ ലങ്കാനാമ പുരീ ശുഭാ .
രാക്ഷസാനാം നിവാസായ നിർമിതാ വിശ്വകർമണാ .. 42..

ത്യക്ത്വാ വിഷ്ണുഭയാദ്ദൈത്യാ വിവിശുസ്തേ രസാതലം .
സാ പുരീ ദുഷ്പ്രധർഷാന്യൈർമധ്യേസാഗരമാസ്ഥിതാ .. 43..

തത്ര വാസായ ഗച്ഛ ത്വം നാന്യൈഃ സാധിഷ്ഠിതാ പുരാ .
പിത്രാദിഷ്ടസ്ത്വസൗ ഗത്വാ താം പുരീം ധനദോഽവിശത് .. 44..

സ തത്ര സുചിരം കാലമുവാസ പിതൃസമ്മതഃ .
കസ്യചിത്ത്വഥ കാലസ്യ സുമാലീ നാമ രാക്ഷസഃ .. 45..

രസാതലാന്മർത്യലോകം ചചാര പിശിതാശനഃ .
ഗൃഹീത്വാ തനയാം കന്യാം സാക്ഷാദ്ദേവീമിവ ശ്രിയം .. 46..

അപശ്യദ്ധനദം ദേവം ചരന്തം പുഷ്പകേണ സഃ .
ഹിതായ ചിന്തയാമാസ രാക്ഷസാനാം മഹാമനാഃ .. 47..

ഉവാച തനയാം തത്ര കൈകസീം നാമ നാമതഃ .
വത്സേ വിവാഹകാലസ്തേ യൗവനം ചാതിവർതതേ .. 48..

പ്രത്യാഖ്യാനാച്ച ഭീതൈസ്ത്വം ന വരൈർഗൃഹ്യസേ ശുഭേ .
സാ ത്വം വരയ ഭദ്രം തേ മുനിം ബ്രഹ്മകുലോദ്ഭവം .. 49..

സ്വയമേവ തതഃ പുത്രാ ഭവിഷ്യന്തി മഹാബലാഃ .
ഈദൃശാഃ സർവശോഭാഢ്യാ ധനദേന സമാഃ ശുഭേ .. 50..

തഥേതി സാഽഽശ്രമം ഗത്വാ മുനേരഗ്രേ വ്യവസ്ഥിതാ .
ലിഖന്തീ ഭുവമഗ്രേണ പാദേനാധോമുഖീ സ്ഥിതാ .. 51..

താമപൃച്ഛന്മുനിഃ കാ ത്വം കന്യാഽസി വരവർണിനി .
സാബ്രവീത്പ്രാഞ്ജലിർബ്രഹ്മൻ ധ്യാനേന ജ്ഞാതുമർഹസി .. 52..

തതോ ധ്യാത്വാ മുനിഃ സർവം ജ്ഞാത്വാ താം പ്രത്യഭാഷത .
ജ്ഞാതം തവാഭിലഷിതം മത്തഃ പുത്രാനഭീപ്സസി .. 53..

ദാരുണായാം തു വേലായാമാഗതാസി സുമധ്യമേ .
അതസ്തേ ദാരുണൗ പുത്രൗ രാക്ഷസൗ സംഭവിഷ്യതഃ .. 54..

സാബ്രവീന്മുനിശാർദൂല ത്വത്തോഽപ്യേവംവിധൗ സുതൗ .
താമാഹ പശ്ചിമോ യസ്തേ ഭവിഷ്യതി മഹാമതിഃ .. 55..

മഹാഭാഗവതഃ ശ്രീമാൻ രാമഭക്ത്യേകതത്പരഃ .
ഇത്യുക്താ സാ തഥാ കാലേ സുഷുവേ ദശകന്ധരം .. 56..

രാവണം വിംശതിഭുജം ദശശീർഷം സുദാരുണം .
തദ്രക്ഷോജാതമാത്രേണ ചചാല ച വസുന്ധരാ .. 57..

ബഭൂവുർനാശഹേതൂനി നിമിത്താന്യഖിലാന്യപി .
കുംഭകർണസ്തതോ ജാതോ മഹാപർവതസന്നിഭഃ .. 58..

തതഃ ശൂർപണഖാ നാമ ജാതാ രാവണസോദരീ .
തതോ വിഭീഷണോ ജാതഃ ശാന്താത്മാ സൗമ്യദർശനഃ .. 59..

സ്വാധ്യായീ നിയതാഹാരോ നിത്യകർമപരായണഃ .
കുംഭകർണസ്തു ദുഷ്ടാത്മാ ദ്വിജാൻ സന്തുഷ്ടചേതസഃ .. 60..

ഭക്ഷയ+ന്നൃഷി-സംഘാംശ്ച വിച-ചാരാതി-ദാരുണഃ .
രാവണോഽപി മഹാസത്ത്വോ ലോകാനാം ഭയദായകഃ .
വവൃധേ ലോകനാശായ+ ഹ്യാമയോ ദേഹിനാ-മിവ .. 61..

രാമ ത്വം സകലാന്ത-രസ്ഥ-മഭിതോ
ജാനാസി വിജ്ഞാനദൃക്
സാക്ഷീ സർവഹൃദി സ്ഥിതോ ഹി പരമോ
നിത്യോ-ദിതോ നിർമലഃ .
ത്വം ലീലാ-മനുജാകൃതിഃസ് സ്വ-മഹിമൻ
മായാഗുണൈർ-നാജ്യസേ
ലീലാർഥം പ്രതിചോദിതോഽദ്യ ഭവതാ
വക്ഷ്യാമി രക്ഷോദ്ഭവം .. 62..

ജാനാമി കേവലമനന്തമചിന്ത്യശക്തിം
ചിന്മാത്ര-മക്ഷര-മജം വിദിതാത്മ-തത്ത്വം .
ത്വാം രാമ ഗൂഢ-നിജരൂപ-മനു+പ്രവൃത്തോ
മൂഢോഽപ്യഹം ഭവ-ദനുഗ്രഹ-ത+ശ്ച-രാമി .. 63..

ഏവം വദന്ത-മിന-വംശ-പവിത്രകീർതിഃ
	കുംഭോദ്ഭവം രഘുപതിഃ പ്രഹസൻ ബഭാഷേ .
മായാശ്രിതം സകല-മേത-ദനന്യ-കത്വാത്
	മത്കീർതനം ജഗതി പാപഹരം നിബോധ .. 64..

ഇതി ശ്രീമദധ്യാത്മരാമായണേ ഉമാമഹേശ്വരസംവാദേ ഉത്തരകാണ്ഡേ പ്രഥമഃ സർഗഃ .. 1..

ഓം

CHECKED BY GURU P.R.IYER
11.5.2024